

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0061/2014

29.1.2014

***

PRIPOROČILO

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Nagojskega protokola o dostopu do genskih virov ter pošteni in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe, h Konvenciji o biološki raznovrstnosti, v imenu Evropske unije (06852/2013 – C7-0005/2014 – 2012/0279(NLE))

Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

Poročevalka: Sandrine Bélier

Oznake postopkov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
- ***II Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
- ***III Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

VSEBINA

	Stran
OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	5
OBRAZLOŽITEV	6
MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ	8
MNENJE ODBORA ZA KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA	11
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	13

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

**o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Nagojskega protokola o dostopu do genskih virov ter pošteni in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe, h Konvenciji o biološki raznovrstnosti, v imenu Evropske unije
(06852/2013 – C7-0005/2014 – 2012/0279(NLE))**

(Odobritev)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka sklepa Sveta (06852/2013),
  - ob upoštevanju Nagojskega protokola o dostopu do genskih virov ter pošteni in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe, h Konvenciji o biološki raznovrstnosti, ki je priložen zgoraj omenjenemu sklepu Sveta,
  - ob upoštevanju prošnje za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 192(1) in točko (a) drugega pododstavka člena 218(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C7-0005/2014),
  - ob upoštevanju členov 81 in 90(7) Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane ter mnenj odbora za razvoj in Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A7-0061/2014),
1. odobri sklenitev protokola;
  2. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

OBRAZLOŽITEV

Na mednarodnem vrhunskem srečanju o biološki raznovrstnosti, ki je potekal 29. oktobra 2010 v Nagoji na Japonskem, so pogodbenice Konvencije o biološki raznovrstnosti sprejele tri zgodovinske dogovore za boj proti zmanjševanju biotske raznovrstnosti: Nagojski protokol, svetovni strateški načrt za biotsko raznovrstnost 2011–2020 in dogovor o ustanovitvi medvladne platforme o biotski raznovrstnosti in storitvah ekosistemov (IPBES).

Nagojski protokol je mednarodna pogodba, ki obravnava dostop do genskih virov ter pošteno in pravično delitev koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe. Podpisalo ga je 92 držav, med njimi Evropska unija in 26 držav članic. Z njim se vzpostavlja mednarodna ureditev v podporo enemu od treh ciljev Konvencije o biološki raznovrstnosti: delitvi koristi, ki izhajajo iz uporabe genskih virov, kar naj bi prispevalo k ohranjanju biotske raznovrstnosti in njeni trajnostni uporabi. Ta pomembni dogovor v mednarodnem upravljanju biotske raznovrstnosti je plod dolgih pogajanj, ki so tekla vse od sprejetja Konvencije o biološki raznovrstnosti leta 1992 v Riu de Janeiru.

Do dogovora je prišlo v času svetovne krize na področju biotske raznovrstnosti, ki se le še pogloblja, saj so žive vrste vse bolj ogrožene. Izumrtje grozi vsaki tretji vrsti (Mednarodna zveza za ohranjanje narave in naravnih virov – IUCN, 2012), kompleksni ekosistemi, ki so zaradi svojega delovanja osrednjega pomena za človeštvo, pa so zaradi človeka pod vedno večjim pritiskom. Da bi lahko te težnje zaustavili, je treba na mednarodni in lokalni ravni poiskati nujno potrebna, zlasti finančna sredstva za ohranitev biotske raznovrstnosti, saj je življenjsko pomembna za naše družbe. Nagojski protokol naj bi prispeval k temu cilju.

Opira se na tri stebre: na dostop do genskih virov, delitev koristi in spoštovanje obveznosti.

Dostop do genskih virov spada pod suverenost držav. Te bodo morale pripraviti nacionalne ukrepe, s katerimi bo tedaj, ko bo dostop odobren, zagotovljena pravna varnost v jasnem zakonskem okviru, predpisana pa bo tudi izdaja dovoljenja ali enakovrednega dokumenta. S tem naj bi spodbudili raziskovanje in ohranjanje genskih virov *in situ*.

Pogodbenice so se tudi obvezale, da bodo pošteno in pravično delile koristi, ki izhajajo iz uporabe genskih virov, pa tudi poznejša uporaba in trženje. Beseda „uporaba“ zajema raziskovanje in razvijanje genske in/ali biokemijske sestave genskih virov. Pri delitvi koristi se upoštevajo pogoji, o katerih se v obliki pogodbe soglasno dogovorita dobavitelj in uporabnik. Koristi so lahko denarne, npr. avtorski honorarji, ali nedenske, npr. delitev izsledkov raziskav ali prenos tehnologije. V Nagojskem protokolu je predlagana uvedba večstranskega mehanizma za delitev koristi od uporabe genskih virov, ki se pojavljajo v čezmejnih predelih ali za katere ni mogoče odobriti ali pridobiti soglasja po predhodnem obveščanju. Deljene koristi v okviru tega mehanizma morajo prispevati k ohranjanju in trajnostni uporabi biotske raznovrstnosti po vsem svetu.

S protokolom so opredeljene še posebne obveznosti za dejansko upoštevanje nacionalnih zakonskih predpisov pogodbenic, ki zagotavljajo genske vire, in pogodbene obveznosti, ki jih vsebujejo vzajemno dogovorjeni pogoji. Na tej osnovi se morajo pogodbenice prepričati, da so uporabljeni genski viri pridobljeni zakonito, z ustrežno sklenjeno pogodbo o delitvi koristi.

V ta namen morajo vzpostaviti učinkovit sistem spremljanja in nadzora in zagotoviti pravosodno sodelovanje.

Nagojski protokol prinaša večjo pravno varnost in preglednost tako za ponudnike kot za uporabnike genskih virov. Prispeva k dejanski delitvi koristi in opredeljuje bolj predvidljive pogoje za dostop do genskih virov. Ob večji pravni varnosti in spodbujeni delitvi koristi pa protokol spodbuja nadaljnje raziskave genskih virov, kar lahko privede do novih odkritij, ki bodo koristile vsem. Prav tako Nagojski protokol ustvarja spodbude za to, da bi se genski viri ohranili *in situ* in bi se uporabljali trajnostno, s čimer bi se še povečal prispevek biotske raznovrstnosti k razvoju in dobrobiti človeka.

Evropska unija zaseda osrednje mesto pri uporabi genskih virov, tako po številnih zbirkah in raziskovalnih centrih kot po pomembnih industrijskih panogah uporabnicah. Trajnostni dostop do genskih virov je torej bistven in ga je treba še okrepiti s povečanim zaupanjem naših mednarodnih partneric in jasnim zakonodajnim okvirom uporabe.

Nagojski protokol bo začel veljati, ko ga bo ratificiralo 50 držav. Izredno pomembno je, da ga Evropska unija in vse njene države članice ratificirajo kar najhitreje, da bi na ta način ohranile vodilni položaj in bile navzoče na prvih pogajanjih, ki bodo potekala med konferenco pogodbenic leta 2014.

Ob vseh navedenih razlogih poročevalka priporoča, da Evropski parlament odobri ratifikacijo Nagojskega protokola s strani Evropske unije.

30.5.2013

MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ

za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Nagojskega protokola o dostopu do genskih virov ter pošteni in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe, h Konvenciji o biološki raznovrstnosti

(COM(2012)0577 – C7-0000/2013 – 2012/0279(NLE))

Pripravljalna mnenja: Catherine Grèze

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Konvencija o biološki raznovrstnosti, ki je bila dokončana na svetovnem vrhu v Rio de Janeiru leta 1992, v členu 15 vsebuje naslednja načela:

- države imajo suverene pravice nad svojimi biološkimi viri,
- za dostop do genskih virov je potrebna prostovoljna privolitve po poučitvi, dovoli pa se po vzajemno dogovorjenih pogojih,
- koristi, ki izhajajo iz uporabe teh virov, se pošteno in pravično delijo z državo, od koder izhajajo.

Konvencija obravnava tudi tradicionalno znanje avtohtonih in lokalnih skupnosti o uporabi bioloških virov in pravično delitev koristi, ki izhajajo iz uporabe tega znanja.

Na dejansko ravnanje pa Konvencija ni imela velikega vpliva. Desetletje po tem, ko je začela veljati, so se začela pogajanja o protokolu za dostop do genskih virov in o pošteni in pravični delitvi koristi. Pogajanja so se leta 2010 zaključila z Nagojskim protokolom, ki so ga EU in države članice že podpisale.

Nagojski protokol vsebuje določbe, s katerimi naj bi vzpostavili predvidljivejše pogoje za dostop do genskih virov, omogočili delitev koristi med uporabniki in ponudniki genskih virov ter tako zagotovili, da se bodo uporabljali samo zakonito pridobljeni genski viri, in sicer s prostovoljno privolitvijo po poučitvi in po vzajemno dogovorjenih pogojih. Zaradi tega je Nagojski protokol pomembno orodje za boj proti biopirastvu.

Več kot dve desetletji po dokončnem oblikovanju Konvencije o biološki raznovrstnosti je skrajni čas, da določimo okvir za izvajanje njenih načel o dostopu do genskih virov in o pošteni in pravični delitvi koristi, obenem pa prispevamo k ohranjanju biološke raznovrstnosti

in trajnostni rabi njenih prvin v skladu s cilji Konvencije. Glede na to, da naj bi oktobra 2014 v Južni Koreji potekalo dvanajsto zasedanje konference pogodbenic Konvencije, so potrebni hitra ratifikacija in čimprejšnji začetek veljavnosti Nagojskega protokola ter sprejetje uredbe EU o njegovem izvajanju.

*****

Odbor za razvoj poziva Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane kot pristojni odbor, da Parlamentu priporoči, naj da svojo odobritev.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	28.5.2013
Izid končnega glasovanja	+: 22 -: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Charles Goerens, Mikael Gustafsson, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Andreas Picilidis (Andreas Pitsillides), Maurice Ponga, Jean Roatta, Alf Svensson, Keith Taylor, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Eric Andrieu, Philippe Boulland, Emer Costello, Isabella Lövin, Cristian Dan Preda

30.5.2013

MNENJE ODBORA ZA KMETIJSTVO IN RAZVOJ PODEŽELJA

za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Nagojskega protokola o dostopu do genskih virov ter poštenu in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe, h Konvenciji o biološki raznovrstnosti

(COM(2012)0577 – C7-0000/2013 – 2012/0279(NLE))

Pripravljaivec mnenja: José Bové

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Predlog za obravnavani sklep Sveta se nanaša na Nagojski protokol o dostopu do genskih virov ter poštenu in pravični delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe (Nagojski protokol), sprejet oktobra 2012. Nagojski protokol je nadaljevanje že veljavne Konvencije o biološki raznovrstnosti, v kateri so v členu 15 že navedena pravila za dostop do genskih virov in pravično delitev koristi. V Nagojskem protokolu so natančneje opredeljena, tako da v bistvu ustvarja novo mednarodno ureditev dostopa in razdelitve koristi.

Evropska unija in večina držav članic so protokol že podpisale, za začetek veljavnosti, ki bo predvidoma leta 2014, pa je potrebnih 50 ratifikacij. Seveda bodo države članice, ki so imele pri oblikovanju Nagojskega protokola pomembno vlogo, poskrbele tudi za njegovo hitro ratifikacijo. Pripravljaivec mnenja protokol podpira in si želi, da bi bil hitro ratificiran.

V ločenem mnenju, ki ga je pripravil o predlogu uredbe o izvajanju Nagojskega protokola v Uniji [glej: (COM(2012)576 in 2012/0278 (COD))], predlaga nekatere spremembe, da bi bila prihodnja uredba učinkovitejša. Celotna obrazložitev pripravljavčevega stališča o izvajanju protokola v Uniji je navedena v kratki obrazložitvi k predlogom sprememb, zato tu ni še enkrat navedena.

*****

Odbor za kmetijstvo in razvoj podeželja poziva Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane kot pristojni odbor, naj Parlamentu predlaga, da predlog sprejme.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	30.5.2013
Izid končnega glasovanja	+ : 28 - : 1 0 : 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Eric Andrieu, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Robert Dušek, Iratxe García Pérez, Béla Glattfelder, Martin Häusling, Peter Jahr, Elisabeth Jeggle, Elisabeth Köstinger, George Lyon, Mairead McGuinness, James Nicholson, Wojciech Michał Olejniczak, Marit Paulsen, Britta Reimers, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Czesław Adam Siekierski, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Ewald Stadler, Csaba Sándor Tabajdi, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Marian Harkin, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Jens Nilsson

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	4.7.2013
Izid končnega glasovanja	+: 57 -: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Martina Anderson, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Lajos Bokros, Franco Bonanini, Biljana Borzan, Nessa Childers, Yves Cochet, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Jill Evans, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Matthias Grootte, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Eija-Riitta Korhola, Corinne Lepage, Linda McAvan, Vladko Todorov Panajotov (Vladko Todorov Panayotov), Gilles Pargneaux, Antonija Prvanova (Antonyia Parvanova), Andrés Perelló Rodríguez, Mario Pirillo, Pavel Poc, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Kārlis Šadurskis, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Teodoros Skilakakis (Theodoros Skylakakis), Bogusław Sonik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Glenis Willmott, Sabine Wils
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Erik Bánki, Gaston Franco, James Nicholson, Vittorio Prodi, Britta Reimers, Alda Sousa, Struan Stevenson, Marita Ulvskog, Vladimir Uručev (Vladimir Urutchev), Anna Záborská